39174 - Duâdan sonra elleriyle yüzü mesh etmek meşrû değildir

Soru

Duâdan sonra ellerle yüzü ve bedeni mesh etmenin ve gözleri öpmenin hükmü nedir?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Duâdan sonra yüzü mesh etmek meşrû değildir. Nitekim sünnette Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Rabbine yalvarırken yaptığı sayısız duâ şekilleri gelmiş, ama duâdan sonra elleriyle yüzünü mesh ettiğine dâir hiçbir şey O'ndan sâbit olmamıştır.

Yüzün mesh edilmesini müstehap görenler, delil olarak pekçok hadis göstermişler, fakat bu hadisler iyice araştırıldıktan sonra sahih olmadıkları ve bu rivâyetlerin birbirini kuvvetli kılmadıkları (zayıf hadis derecesinden çıkıp kavî hadis derecesine ulaşmadıkları) anlaşılacaktır.

Yüzü mesh edilmemesi konusundaki âlimlerin görüşlerine gelince, bunlardan bazıları şunlardır:

1. Ahmed b. Hanbel -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir:

"Hasan Basrî'den başka hiç kimsenin duâdan sonra yüzününü mesh ettiğine dâir böyle yaptığı bilinmemektedir." ("el-İlelu'l-Mutenâhiye"; c: 2, s: 840-841)

2. Şeyhulislâm İbn-i Teymiyye -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir:

"Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in duâda ellerini kaldırmasına gelince, bu konuda pek çok sahih hadis gelmiştir. Fakat elleriyle yüzünü mesh ettiğine dâir bu konuda O'ndan bir veya iki hadis gelmiş, fakat bu iki hadis de huccet olabilecek ölçüde değildir." ("Mecmû'u'l-Fetâvâ"; c: 22, s: 519)

3. İzzeddîn b. Abdusselâm -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir:

"Duâdan hemen sonra câhilden başkası elleriyle yüzünü mesh etmez." ("İzzeddîn b. Abdusselâm Fetvâları"; s: 47)

Duâdan sonra yüzü mesh etmek câiz olmadığına göre, duâ edenin vücûdunun kalan kısmını mesh etmesinin veya gözlerini öpmesinin câiz olmaması daha önce gelir. Hatta âlimler, iki baş parmağı öpmenin ve onları gözlerin üzerine koymanın bazı tasavvuf tarikatlarının bid'atlarından birisi olduğunu ve bunun için de Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den yalan bir hadisi rivâyet ettiklerini belirtmişlerdir.

Değerli âlim Muhammed b. Salih el-Useymîn'e -Allah ona rahmet etsin- duâdan sonra ellerle yüzü mesh etmenin hükmü hakkında sorulmuş, bunun üzerine o şöyle cevap vermiştir:

"Duâdan sonra ellerle yüzü mesh etmek hakkında söylenebilecek en basit söz, bu davranışın meşrû olmadığıdır. Çünkü bu konuda vârid olan hadisler, zayıftır.Hatta Şeyhulislâm İbn-i Teymiyye'nin de dediği gibi bu hadisler huccet olabilecek ölçüde değildir. Buna göre eğer bu davranışın meşrû olduğundan emîn değilsek veya meşrû olduğu zannımıza üstün gelmemişse, onu terk etmek daha evlâdır. Çünkü dînde bir şey, -zanna üstün gelmesi hali müstesnâ-, sadece zanla sâbit olmaz.

Gördüğüm kadarıyla duâdan sonra ellerle yüzü mesh etmek, sünnet değildir. Bilindiği üzere Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- Cuma hutbesinde istiskâ (yağmur yağdırılması) için ellerini kaldırmış, fakat duâdan sonra elleriyle yüzünü mesh ettiğine dâir hiçbir şey vârid olmamıştır. Aynı şekilde duâ ederken ellerini kaldırdığına dâir Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den pek çok hadis gelmiş, fakat duâdan sonra yüzünü mesh ettiğine dâir hiçbir şey sâbit olmamıştır."("Mecmû'u Fetâvâ ibn-i Useymîn"; c: 14, soru no: 781)

Allah Teâlâ en iyi bilendir.